

2. Гнізділова О., Лукашова Ю. Використання мультфільмів у процесі ранньої профорієнтації дошкільників. *Гуманізація навчально-виховного процесу*. 2020. № 1 (99). С. 214–225.
3. Гнізділова О., Лукашова Ю. Виховний потенціал сучасної дитячої літератури у процесі професійної орієнтації дошкільників. *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Серія: Педагогічні науки*. Ізмаїл : РВВ ІДГУ, 2020. Вип. 49. С. 15–23.
4. Дубовик Ю.О. Калейдоскоп професій. Використання комп'ютерних ігор у процесі ознайомлення дошкільників з професіями : методичний посібник. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2021. 33 с.
5. Мурдза Я. 90% шкіл і дитсадків Полтавщини мають укриття: скільки лишаються без сховищ. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zmist.pl.ua/news/90-shkil-i-dytsadkiv-poltavshhyny-mayut-ukryttya-skilky-lyshayutsya-bez-shovyshh> (дата звернення 20.11.2023).
6. Семчук С. І. Комп'ютерні ігри та їх використання в педагогічному процесі ДНЗ. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://surl.li/fpjgjf> (дата звернення 20.11.2023).

УДК 373.2.016:003-028.31]:796.012

Гнізділова О.А.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Плисюк М.В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

РОЗВИТОК ГРАФОМОТОРНИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ВИКОРИСТАННЯМ КІНЕЗІОЛОГІЧНИХ ВПРАВ

Анотація. У статті розкривається проблема розвитку графомоторних навичок у дітей старшого дошкільного віку. Авторами запропоновано використання кінезіологічних вправ як засобу розвитку графомоторних навичок.

Ключові слова: підготовка дітей до школи, кінезіологічні вправи.

Постановка проблеми. Актуальність досліджень проблеми підготовки дітей до школи зумовлена посиленням вимог до підвищення ефективності навчально-виховного процесу в закладах освіти. Нами був проведений пілотажний експеримент: анкетування вчителів початкових класів м. Полтави та області. Аналіз проведеного анкетування вчителів початкових класів дає підстави визначити наявність проблем, з якими стикаються педагоги при організації освітнього процесу в першому класі: наявні прогалини у знаннях та вміннях дітей, що прийшли до школи, в розвитку графомоторних навичок.

Складною та не розв'язаною на практиці постає проблема форсування підготовки дітей до школи шляхом посилення та ускладнення інтелектуальної складової [3, с. 28]. А це в свою чергу позначається на графомоторних навичках, які недостатньо розвиваються у період старшого дошкільного віку.

Аналіз останніх досліджень. Проблему готовності дитини до навчання у школі досліджували Т. Степанова, Т. Пантюк, Н. Манжелій, Н. Черепаня, В. Прокопенко, Т. Філімонова та інші науковці. Питання розвитку графомоторних навичок як невід'ємної складової навчання у школі досліджували Ю. Корж, М. Трофимовська. Впровадження кінезіологічних вправ досліджували А. Дерябіна, О. Уткіна.

Т. Пантюк у своїй дисертації узагальнила, систематизувала, цілісно висвітила теоретико-методичні та психолого-педагогічні засади підготовки дітей до школи. Науковець охопила період з 1945-2017 роки. Нею розроблено сутність, суперечності, характерні особливості кожного з факторів, що впливають на підготовку дітей до школи, позитивні та негативні сторони кожного з них [3].

Проблема підготовки дитини до школи набуває особливої уваги у контексті забезпечення наступності між дошкільною та початковою ланками освіти. Критеріями успіху навчання першокласника є вміння дитини прийняти правила, слухати словесну інструкцію та виконувати її, діяти на основі зорового аналізатора [2, с. 171]. Саме в старшому дошкільному віці потрібно вдосконалювати моторні рухи, координацію та зорово-просторове сприйняття, що полегшує роботу у школі під час письма.

Мета статті – схарактеризувати кінезіологічні вправи для розвитку графомоторних навичок у дітей старшого дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу. Важливим показником готовності дитини до шкільного навчання є графічні навички, що є основою для формування письма.

Проведено анкетування 14 вчителів початкових класів щодо сформованості графомоторних навичок у дітей першого класу. У анкетуванні брали участь вчителі таких шкіл: Полтавська загальноосвітня школа І – ІІІ ступенів № 2 Полтавської міської ради Полтавської області, Початкова школа № 42 Полтавської міської ради Полтавської області, Скороходівський ЗЗСО І – ІІІ ступенів Полтавського району Полтавської області. Результати опитування свідчать про такі основні проблеми, які зазначили вчителі початкової школи:

- не сформованість графомоторних навичок (64, 3 %)
- не вміння виконувати чіткі інструкції (57,1 %)
- погано розвинене мовлення (50 %)
- емоційна нестабільність (7, 1 %)

Застосування анкетування дозволило констатувати, що основна проблема, з якою стикаються вчителі перших класів – це не сформованість графомоторних навичок.

Графомоторні навички виступають підґрунтям, що формує письмо. За їхньою допомогою здійснюється операція перетворення оптичних образів літер у потрібні графічні накреслення за допомогою рухів руки [4, с. 95]. Установлено, що діти старшого дошкільного віку орієнтовані на вихователя, їм потрібні чіткі інструкції та вказівки для виконання завдань.

Саме такими завданнями, які синтезують у собі такі чинники, є кінезіологічні вправи. Кінезіологія – наука про розвиток розумових здібностей і фізичного здоров'я через певні рухові вправи. О. Уткіна виокремлює освітню кінезіологію, що в свою чергу вирішує такі завдання:

- синхронізація роботи півкуль головного мозку;
- розвиток дрібної моторики;
- розвиток здібностей;
- розвиток пам'яті, уваги, мислення;
- розвиток мовлення;
- зниження стресу та покращення поведінки [5, с. 485-486].

Вчитель початкових класів А. Дерябіна пропонує застосовувати кінезіологічні вправи під час занять як окремі ігрові завдання, динамічні паузи під час організаційних моментів, проведення ранкових зустрічей, фізичних 5-хвилин, релаксаційних хвилин тощо. Починати треба з розвитку рухів тіла та пальців рук. Час проведення – 3-5 хвилин, загалом це може становити до 25-30 хвилин на день. Діти повинні точно виконувати рухи та прийоми. Вправи проводять у доброзичливій обстановці, стоячи або сидячи за столом. Кожна вправа відбувається у формі гри й розрахована на те, щоб викликати інтерес в учнів. Вправи можна супроводжувати віршами, які допомагають налаштувати дітей на виконання рухів, зробити заняття цікавими й невимушеними. Кількість повторень 4-10 разів [1, с 14].

Висновки. Кінезіологічні вправи покращують координацію рухів, дрібну моторику, увагу, пам'ять, мовлення, зорове сприйняття, що сприяє ефективній підготовці дітей дошкільного віку до шкільного навчання. Враховуючи наступність між дошкільною та шкільною ланками освіти, доцільно використовувати кінезіологічні вправи у старшому дошкільному віці, як одну із складових підготовки дітей до шкільного навчання.

Список використаних джерел

1. Дерябіна А. Активізація мозкової діяльності засобами здоров'язбережувальних технологій на уроках у початковій школі: метод. посібник. Кременчук. 2022. 60 с.

2. Максименко І. А., Озацька Ж. О., Рижова Т. І. Створення оптимальних умов для формування готовності дітей старшого дошкільного віку до навчання в школі. Готовність дитини старшого дошкільного віку до навчання в умовах реформування української школи : матеріали II Всеукраїнського науковопрактичного семінару (20 травня 2021 р., м. Київ). Київ : Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2021. 278 с.
3. Пантюк Т. І. Суспільно-педагогічні детермінанти підготовки дітей до школи в Україні: теорія і практика (1945-2017рр.). Дис. докт. пед. наук. Дрогобич. 2018. 544 с.
4. Трубарова А., Жигарева Ю. Теоретичні засади формування графомоторних навичок в онтогенезі. Збірник тез учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Соціальна та життєва практика в структурі професійної підготовки: теорія і практика». Запоріжжя. 2018 р. 292 с.
5. Уткіна О. Кінезіологічні вправи як ефективна здоров'язберігаюча технологія у роботі з дітьми молодшого шкільного віку. Інноваційні практики наукової освіти. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції 8-11 грудня 2021 року. Київ. 2021. 570 с.

УДК 373.2.091.39:004+373.2.035:316.772.4

Бибченко К. Р.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Науковий керівник – к. п. н., доц. **Зімакова Л.В.**

ІННОВАЦІЙНІ ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

***Анотація.** Ця стаття розглядає важливий аспект розвитку дітей дошкільного віку, а саме – розвиток мовлення. Вона акцентує на інноваційних технологіях, які можуть бути використані для покращення процесу навчання мови та розвитку мовлення дітей. Стаття висвітлює актуальні проблеми та виклики, пов'язані з розвитком мовлення у дошкільному віці та пропонує нові підходи та методи, що включають в себе використання цифрових інформаційних технологій, інтерактивних програм, педагогічного програмного забезпечення та інших інноваційних засобів.*

***Ключові слова:** мовлення дітей, дошкільний вік, інноваційні цифрові технології, навчання та розвиток, педагогічні підходи, інтерактивність, мотивація до навчання, програмне забезпечення.*

Постановка проблеми. Проблема полягає в тому, що розвиток мовлення у дітей дошкільного віку є важливим аспектом їхнього загального розвитку, але існує ряд викликів та проблем, пов'язаних із забезпеченням якісного та ефективного процесу навчання мовленню. До цих проблем можна віднести обмежений доступ до сучасних педагогічних методів, недостатню інтерактивність у процесі навчання, а також несучасність навчальних матеріалів. Однак інноваційні технології можуть стати рішенням цих проблем, проте існує